

ਫੁਲ ਬੈਚ

ਬਲਰਾਜ ਤੁਲੀ, ਐਸ. ਐਸ. ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ
ਗੁਜਰਾਲ, ਜੇ. ਜੇ.

ਵਿਜੇ ਸਿੰਘ ਲਾਂਬਾ, -- ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, - ਜਵਾਬਦੇਹ

1974 ਦਾ CW 5948.

31 ਮਾਰਚ 1975

ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੈਲੰਡਰ (1973) ਭਾਗ II ਚੈਪਟਰ II - ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 31 ਅਤੇ 32.1 - ਕਥਿਤ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਅਨੁਚਿਤ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ - ਕੰਮ ਲਈ ਕੋਰਮ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਦਾ - ਕੀ ਅਵੈਧ ਹੈ - ਕਥਿਤ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਅਨੁਚਿਤ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ - ਕੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(ਪ੍ਰਤੀ ਬਹੁਮਤ ਤੁਲੀ ਅਤੇ ਗੁਜਰਾਲ ਜੇ.ਜੇ.) (ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਜੇ. ਉਲਟ) ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੈਲੰਡਰ 1973 ਵਾਲੀਅਮ II ਦੇ ਚੈਪਟਰ II ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 31 ਅਤੇ 32.1 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਸੈਨੇਟ ਦੁਆਰਾ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ. ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਦਲਿਆ ਜਾਂ ਸੋਧਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 31 ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਨੂੰ ਇਮਤਿਹਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਅਨੁਚਿਤ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਮਤਿਹਾਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਅਨੁਚਿਤ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਜਦੋਂ ਕਮੇਟੀ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅੰਤਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਅਸਹਿਮਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਮਾਮਲਾ ਵਾਈਸ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਚਾਂਸਲਰ, ਜੋ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਖੁਦ ਕਰਨਗੇ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਕੋਲ ਭੇਜਣਗੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਨੂੰਨ ਜਾਂ ਨਿਯਮ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਰਮ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਫਿਰ ਵੀ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਾਰ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 32.1 ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਲਈ ਕੋਰਮ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਜਾਂ ਮਤਾ ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਸ ਵਸਤੂ ਦਾ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਲਈ ਅਥਾਰਟੀ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਲੈ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਜਾਂ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ। ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 32.1 ਨੂੰ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਵਾਲ ਦਾ ਵਿਚਾਰ

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਅਨੁਚਿਤ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉੱਚ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਕੈਰੀਅਰ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਬਹੁਮਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ - ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰ੍ਹੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਅੰਤ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਿੰਡੀਕੇਟ। ਜੇਕਰ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਠੀਕ ਲੱਗਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਪੱਖਪਾਤ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਬਚਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਜਿਸ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੌਰਾਨ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਜਾਂ ਅਨੁਚਿਤ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲੱਗੇ ਹੋਣ, ਉਸ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 32.1 ਦੇ ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਬਹੁਮਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅੰਤਿਮ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ, ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਕੋਰਮ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫੈਸਲਾ ਪੂਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। "-

ਪ੍ਰਤੀ ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ ਜੇ-ਕੰਟਰਾ) ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 32.1 ਅਤੇ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦੁਆਰਾ ਓਰੇਮ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਅਸੰਗਤਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਅਰਧ ਨਿਆਂਇਕ ਸੰਸਥਾ ਲਈ ਕੋਰਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ 'ਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਤਭੇਦ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਢੰਗ ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਫੈਸਲਾ ਬਹੁਮਤ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ: ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਜੇ ਮੈਂਬਰ ਬਰਾਬਰ ਵੰਡੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਤੀਜੇ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਉੱਚ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਨਿਰਣੇ 'ਤੇ ਛੱਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਕੱਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਟਕਰਾਅ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਘਰੇਲੂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਅਰਧ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 32.1 ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੜ੍ਹਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਲਈ ਕੋਰਮ ਦੇ ਨੁਸ਼ਖੇ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਭਿਆਸ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਹਰੇਕ ਮੈਂਬਰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ - ਇੱਕ ਬਾਡੀ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਬੈਠ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ। ਜੇ ਸੈਨੇਟ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਪੂਰੀ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸਾਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਤੱਥ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਜਾਂ ਅਨੁਮਾਨਤ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਅਤੇ ਅਨੁਚਿਤ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ

ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਮੈਂਡਮਸ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿੱਟ, ਜੋ ਉਸਨੇ ਅਨੁਸੂਚੀ ਪੀ-3 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮਿਤੀ 3 ਅਗਸਤ, 1974 ਦੇ ਇਸ ਪਗਡ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੇ ਜਵਾਬ 'ਤੇ ਪੰਜ ਦਿਨ ਦੇ ਪੂਰਵ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

(8) ਐਸ. ਬਿੰਦਰਾ, ਜੀ.ਸੀ ਗਰਗ ਅਤੇ ਵਿਜੇ ਕੇ. ਜਿੰਦਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸਨ।

ਆਰ ਐਸ ਮੋਰੀਆ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਨਿਰਣਾ

ਗੁਜਰਾਲ _ ਜੇ.—ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੰ. 5948, 6115. 6736, 6779, ਅਤੇ 6780 ਆਫ 1974 ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਰੀੜ੍ਹ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਸਾਂਝਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ, 1974 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ: 6736 ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਹਨ, ਜਿੱਥੋਂ ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ, ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ, ਪਟਿਆਲਾ ਹੈ।

(2) 1974 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 6115 ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੇ ਬੀ.ਐੱਡ. ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵੱਲੋਂ ਅਪ੍ਰੈਲ, 1974 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 19 ਜੁਲਾਈ, 1974 ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਦੁਆਰਾ, ਉਸਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਿਯਮ 7 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੈਲੰਡਰ 1973, ਜਿਲਦ II, ਨੂੰ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸਟੈਟਿਸਟਿਕਸ ਸਮੇਤ ਵਿਦਿਅਕ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਜਾਂ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਸਰੋਤ ਤੋਂ ਨਕਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਸਨ। ਇਸ ਪੱਤਰ ਦੇ ਨੱਥੀ ਵਜੋਂ ਮੁੱਖ ਪਰੀਖਿਅਕ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਨੱਥੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 10 ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪੇਪਰ ਤੋਂ ਉੱਤਰ ਦੀ ਨਕਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ PI, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ 5 ਅਗਸਤ, 1974 ਨੂੰ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ, ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਵਲੀ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ, ਜੋ ਉਸਨੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ, ਇਸ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦਿਆਂ ਕਿ ਉਸਦੇ ਜਵਾਬਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਹਨ। ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਪਿਆ ਜੋ ਉਸਨੇ 19 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਕੀਤਾ,

1974 ਜਦੋਂ ਉਸ ਦਾ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕੇਵਲ ਦੋ ਮੈਂਬਰ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ, ਸ਼੍ਰੀ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਚੋਪੜਾ। ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੈਲੰਡਰ 1973 ਦੇ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 7, ਭਾਗ 2 (ਅੰਕੜਾ P5) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਇਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਦੱਸਦਿਆਂ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ,

(3) ਮਿਸ ਅੰਜਨਾ ਬੱਗਾ ਨੇ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ: 6736 ਆਫ 1974 ਵਿੱਚ ਅਪ੍ਰੈਲ, 1974 ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਕਾਲਜ ਫਾਰ ਵੂਮੈਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਪ੍ਰੀ-ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਸਤੰਬਰ, 1974 ਵਿੱਚ, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਤੋਂ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੈਲੰਡਰ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ 14(iii) ਅਤੇ 19 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਉਂ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਐਲਾਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਿਉਂ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਪੱਤਰ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਵਲੀ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ 23 ਸਤੰਬਰ, 1974 ਨੂੰ, ਅਨੁਚਿਤ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ, ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ 12 ਅਕਤੂਬਰ, 1974 ਨੂੰ, ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 14 (iii) ਅਧੀਨ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਅਤੇ ਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੈਲੰਡਰ 1973 ਦੀ ਮਿਤੀ 19. ਇਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਿਰਫ ਦੋ ਮੈਂਬਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ, ਅਰਥਾਤ ਸ਼੍ਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ। ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਕਾਲਜ ਦੇ ਰੋਲ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(4) ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 6779 ਆਫ 1974 ਵਿੱਚ ਬੀ.ਐੱਡ. ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਪਰੈਲ ਵਿੱਚ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, ਮੁਕਤਸਰ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਲਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਵਾਂਗ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ 19 ਜੁਲਾਈ, 1974 ਦੇ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਨਕਲ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਅੰਕੜੇ II ਸਮੇਤ ਵਿਦਿਅਕ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਜਾਂ ਸਮਾਨ ਸਰੋਤ। ਉਹ

ਵੀ 5 ਅਗਸਤ, 1974 ਨੂੰ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਵਲੀ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਆਖਰਕਾਰ ਉਸਨੂੰ 19 ਅਗਸਤ, 1974 ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 'ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਲੱਭਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਨੇ 19 ਅਗਸਤ, 1974, ■ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ P.5 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ

Vijey Singh Lamba v. The Panjab University, Chandigarh,
(Gujral, J.)

ਅਸਤੁਸ਼ਟੀਜਨਕ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਹੁਕਮ ਸੀ ਜੋ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੋਈ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਦੋ ਮੈਂਬਰ ਹੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ, ■ ਸ੍ਰੀ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਜੀ ਐਲ ਚੋਪੜਾ।

(5) ਗੁਰਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ (1974 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 6780) ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਤੱਥ ਵੀ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਾਂਗ ਹੀ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਬੀ.ਐੱਡ. ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਆਫ਼ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, ਮੁਕਤਸਰ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਕੇਂਦਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 19 ਜੁਲਾਈ, 1974 ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅੰਕੜਿਆਂ ਸਮੇਤ ਵਿੱਦਿਅਕ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਝੇ ਜਾਂ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਸਰੋਤ ਤੋਂ ਨਕਲ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਸੀ . ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਉਹ 5 ਅਗਸਤ, 1974 ਨੂੰ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ, ਜਦੋਂ ਉਸਦਾ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸਨੂੰ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਸ੍ਰੀ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਐਨ ਆਰ ਈਹਰੀ ਚੋਪੜਾ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ।

(6) ਵਿਜੇ ਸਿੰਘ ਨੇ 1974 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 5948 ਵਿੱਚ ਅਪ੍ਰੈਲ, 1974 ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਪ੍ਰੀ-ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰੀ ਸੀ, ਅਤੇ 18 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1974 ਨੂੰ, ਉਸਨੇ ਰੋਹਤਕ ਦੇ ਸੈਂਟਰ ਨੰਬਰ 6 ਵਿੱਚ ਕੈਮਿਸਟਰੀ ਦਾ ਪੇਪਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। 9 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ, 1974, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ 20 ਜੁਲਾਈ, 1974 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੈਲੰਡਰ ਵਾਲੀਅਮ II (1973) ਦੇ ਨਿਯਮ 5 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਅਪਰਾਧਕ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ; ਚਪੜੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਵਲੀ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਉਸਨੇ 3 ਅਗਸਤ, 1974 ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ 'ਤੇ ਲੱਗੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਸਟੈਂਡਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨੇ 23 ਅਗਸਤ, 1974 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਜਿਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ

ਅਨੁਚਿਤ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ, ਕੇਵਲ ਦੋ ਮੈਂਬਰ, ਅਰਥਾਤ, ਸ਼੍ਰੀ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਜੀ.ਐਲ. ਚੌਪੜਾ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ, ਅਨੁਸੂਚੀ P.3.

(7) ਇਸ 'ਚ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਸਟੈਂਡਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਹੁਕਮ ਗਲਤ ਸਨ। ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਬਦਨਾਮੀ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹੀ ਦਲੀਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ. ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਿਰਫ ਦੋ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 30 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 3516 ਆਫ 1972 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਦਰੁਸਤਤਾ ਬਾਰੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ।, 1973 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈਆਂ ਹਨ।

(8) ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, id ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਦੀ ਵਸੀਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ • ਈਸਟ ਪੰਜਾਬ ਆਰਡੀਨੈਂਸ, 1947 ਦੁਆਰਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਕਟ, 1947 ਦੁਆਰਾ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਸਰਵਉੱਚ ਅਥਾਰਟੀ ਸੈਨੇਟ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚਾਂਸਲਰ, ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ, ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਫੈਲੋ ਅਤੇ ਆਮ ਫੈਲੋ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅੱਗੇ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੈਨੇਟ ਦਾ ਪੂਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ, ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸੰਪੱਤੀ 'ਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਉਸ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ, ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ, ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇਗਾ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ "ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸਰਕਾਰ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵਜੋਂ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ; ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਆਫ ਪਬਲਿਕ ਇੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ, ਪੰਜਾਬ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼; ਪਬਲਿਕ ਇੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ, ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ; ਅਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਆਫ ਪਬਲਿਕ ਇੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਅਤੇ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਬਾਰਾਂ ਜਾਂ ਪੰਦਰਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਾਬਕਾ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਜਾਂ ਆਮ ਫੈਲੋ ਫੈਕਲਟੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਚੁਣੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 20 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਅੱਗੇ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਆਪਣਾ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਮ ਸੌਂਪ ਸਕਦਾ ਹੈ।

Vijey Singh Lamba v. The Panjab University, Chandigarh,
(Gujral, J.)

• ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਜਾਂ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੀਆਂ ਸਬ-ਕਮੇਟੀਆਂ ਜਾਂ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਲਈ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਾਰਜ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ ਲਈ। ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 31 ਫਿਰ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੈਨੇਟ, ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ, ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 31 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ, ਨਿਵਾਸ ਅਤੇ ਆਚਰਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਕਰਤੱਵ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ, ਅਤੇ ਸੈਨੇਟ, ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਅਤੇ ਫੈਕਲਟੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਕੋਰਮ। ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੈਨੇਟ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਨੁਚਿਤ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹ ਨਿਯਮ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੈਲੰਡਰ, 1973, ਭਾਗ II ਦੇ ਚੈਪਟਰ II ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ 31 ਅਤੇ 32.1 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਾਂ ਜੋ ਹਵਾਲੇ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

(9) . ਇਮਤਿਹਾਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਅਨੁਚਿਤ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਸਾਲਾਨਾ ਇੱਕ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰੇਗੀ।

(1) 1. ਜਦੋਂ ਕਮੇਟੀ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅੰਤਿਮ ਹੋਵੇਗਾ, ਸਿਵਾਏ 32.2 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ। ਜੇਕਰ ਕਮੇਟੀ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮਾਮਲਾ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਖੁਦ ਕਰੇਗਾ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦੇਵੇਗਾ।”

(9) 17 ਅਗਸਤ, 1971 ਨੂੰ ਹੋਈ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ, ਕਥਿਤ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਅਨੁਚਿਤ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦੁਆਰਾ ਸਾਲਾਨਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਲਈ ਕੋਰਮ ਫਿਕਸ ਕਰਨ ਲਈ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਮਤਿਹਾਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੈਲੰਡਰ, 1973, ਖੰਡ II ਦੇ ਪੰਨਾ 15 'ਤੇ ਨਿਯਮ 31 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਕੋਰਮ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣਾਉਣਗੇ। ਇਸ ਮਤੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲੇ ਲਏ ਗਏ ਸਨ ਭਾਵੇਂ ਕਿ • ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਮੈਂਬਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

(10) ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 32.1. ਦੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜੋ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਮਾਮਲਾ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਜੋ ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਖੁਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਨੂੰ ਭੇਜ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫੈਸਲੇ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਲਈ ਕੋਈ ਕੋਰਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦਾ 17 ਅਗਸਤ, 1971 ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਕੋਰਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮਤਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ / ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਦੋ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 32.1 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕੋਈ ਫੈਸਲੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਸੀ। •

(11) ਮੂਵ ਵੀਰਯਾ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (1) ਸੀ ਅਤੇ ਜੀ ਟੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੈਕਟਾਸਵਾਮੀ ਰੈਡੀ 5 ਵੀ. ਰੀਜਨਲ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਅਥਾਰਟੀ, ਬੰਗਲੌਰ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2) ਰਿਜ਼ਲ ਪਡੈਂਟਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੋਰਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਰਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਿ ਕੋਈ ਕਨੂੰਨ ਜਾਂ ਨਿਯਮ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੋਰਮ ਲਈ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਚੁਣੌਤੀ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇਹ ਬਰਾਬਰੀ ਨਾਲ ਸੁਲਝਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਨੂੰਨੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸਾਂਝੇ ਕੰਮ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ (3) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ, ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਕੇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

“ਕਿਸੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਚੇਅਰਮੈਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣੀਆਂ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਬਾਕੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਬਾਕੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਜੋਂ ਮੁੜ ਗਠਿਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ।

ਇੱਕ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ, ਨਿਰਣੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਕੰਮ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਦਾ ਹੈ» ਅਵਾਰਡ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਬੇਕਾਰ ਹਨ।

- (1) ਏਆਈਆਰ 1960 ਏਪੀ 268
- (2) ਏਆਈਆਰ 1966 ਮੈਸੂਰ 55.
- (3) ਏਆਈਆਰ 1951 ਐਸਸੀ 230.

Vijey Singh Lamba v. The Panjab University, Chandigarh,
(Gujral, J.)

(12) ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੈਲੰਡਰ 1973, ਖੰਡ II ਦੇ ਚੈਪਟਰ II ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਿਯਮਾਂ 31 ਤੋਂ 32.1 ਦੇ ਸਹੀ ਆਯਾਤ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪੜ੍ਹਾਅ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸੈਨੇਟ ਦੁਆਰਾ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਹ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨਿਯਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 31 ਇਮਤਿਹਾਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਅਤੇ ਅਨੁਚਿਤ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਮਤਿਹਾਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਅਤੇ ਅਨੁਚਿਤ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਜਦੋਂ ਕਮੇਟੀ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਹੋਵੇ, ਅੰਤਮ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਅਸਹਿਮਤੀ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਮਾਮਲਾ ਮੁੜ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ, ਜੋ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਖੁਦ ਕਰੇਗਾ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਕੋਲ ਭੇਜੇਗਾ। ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 32.1 ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, (ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ) ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਲਈ ਕੌਰਮ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਜਾਂ ਮਤਾ ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਸ ਵਸਤੂ ਦਾ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਲਈ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਇੱਕ ਇੱਕਲੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਲਿਜਾਣ ਅਤੇ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਜਾਂ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ। ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 32.1 ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਚਿਤ ਮਾਧਿਅਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉੱਚ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਕੈਰੀਅਰ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਤਾਕਤ ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਜੋ ਵੀ ਹੋਣ, ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਪ-ਕੁਲਪਤੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਢੁਕਵਾਂ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਆਰਵੀ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪੱਖਪਾਤ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਜਿਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਜਾਂ ਅਨੁਚਿਤ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹਨ, ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ। ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 32.1 ਦੇ ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਬਹੁਮਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅੰਤਿਮ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਮਾਮਲਾ ਵੱਖਰਾ ਹੁੰਦਾ, ਪਰ ਨਿਯਮ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਹੈ, ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਸਭ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਂਬਰ।

(13) ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (4) ਅਤੇ ਮਿਸ ਮਨਜਿੰਦਰ ਕੌਰ

ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, (5) ਵਿਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਈਸ਼ਵਰ ਵਿਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਘੋਖਣ ਲਈ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਚੰਦਰ ਬਨਾਮ ਸਤਿਆਨਾਰਾਇਣ ਅਤੇ ਹੋਰ (6) ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਫੈਸਲਾ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ , ਇਹ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਪਾਬੰਦ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਣ ਲਈ, ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ। ਮਿਸ ਮਨਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ , ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਤੋਂ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ + ਉਹ ਮਾਮਲਾ ਤਿੰਨ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ ਸਾਰਿਆਂ ਦੁਆਰਾ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਨੇ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਲਈ ਕੋਰਮ ਨਾ ਵੀ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਵੀ ਬਹੁਮਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਿਆਂ ਈਸ਼ਵਰ ਚੰਦਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਹ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪੜਾਅ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅਸਲ ਅਨੁਪਾਤ ਕੀ ਸੀ।

(14) ਸੌਗਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸੌਗਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਕਟ, 1946 ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਦੇ ਤਹਿਤ ਚਾਂਸਲਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਪੈਨਲ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਧਾਰਾ 13 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 4 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1970 ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ - -•। ਉਸਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਦੋ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ - ਨਾਵਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਪੈਨਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਚਾਂਸਲਰ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਈਸ਼ਵਰ ਚੰਦਰ ਨੂੰ ਉਪ-ਕੁਲਪਤੀ ਵਜੋਂ ਚੁਣਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ ਸੌਗਰ ਐਕਟ ਨੂੰ ਆਰਡੀਨੈਂਸਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਚਾਂਸਲਰ ਅੱਗੇ ਵਧੇ

(4) 1972 ਦੇ ਸੀ.ਡਬਲਯੂ. ਨੰਬਰ 240 ਨੇ 14 ਫਰਵਰੀ, 1972 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

(5) 1972 ਦਾ ਸੀ.ਡਬਲਯੂ. ਨੰਬਰ 3516, 30 ਮਾਰਚ, 1973 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

(6) ਏਆਈਆਰ 1972 ਐਸਸੀ 1812।

Vijey Singh Lamba v. The Panjab University, Chandigarh,
(Gujral, J.)

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ ਕਿ ਤਿੰਨ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ਼ ਸੌਗਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਨਵਾਂ ਪੈਨਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਤਿੰਨ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰੀ ਮੀਟਿੰਗ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਫੀ ਨੋਟਿਸ। ਸਾਰੇ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅੱਗੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ: -

“ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਨਾਵਾਂ ਦੇ ਪੈਨਲ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਲਈ ਗਠਿਤ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਸ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

ਕੋਰਮ ਫਿਕਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰੇਗੀ।

ਈਸ਼ਵਰ ਚੰਦਰ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ■ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਅਰਧ-ਪੱਖੀ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬਹੁਮਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਤਾਂ ਹੀ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਨਿਯਮ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੈਲੰਡਰ 1973, ਵਾਲੀਅਮ II ਦੇ ਪੰਨਾ 15 'ਤੇ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 32.1, ਅਜਿਹਾ ਉਪਬੰਧ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕੋਰਮ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫੈਸਲਾ ਪੂਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ, ਇਹ ਨਿਯਮ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 'ਤੇ ਕੋਰਮ ਨੂੰ ਫਿਕਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ *ਮਿਸ ਮਨਜਿੰਦਰ ਕੌਰ* ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਇੱਕ ਗਲਤ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਨਿਯਮ 32.1 ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(15) ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ) ਵੈਬੋਵ, ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਡੀ ਜਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਵੈਧ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

T U L I , J.- ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਸੰਪਾਵਾਲੀਆ, ਜੇ.—(16) ਇਹ ਡੂੰਘੀ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਗੁਜਰਾਲ, ਜੇ., ਜਿਸ ਨਾਲ ਤੁਲੀ, ਜੇ. ਸਹਿਮਤ ਹਨ, ਦੇ ਉਲਟ ਰਾਏ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਪਰ ਇਸ ਤੱਥ ਲਈ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵੱਡੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਸ਼ੌਂਕਾਂ ਨੂੰ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਅਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਬਿੰਦੂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਦਬਾਵਾਂਗਾ।

(17) ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਇਕਸਾਰਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ, ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਗੁਜਰਾਲ ਜੇ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇੱਕ ਪੂਰਾ ਅਤੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰੀ ਸਟਾਫ਼ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਚਿਤ ਢੰਗ ਨਾਲ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਨੋਟਿਸਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਵਲੀ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਵਰਤਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਨਾ ਪਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਅਨੁਚਿਤ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਗਠਿਤ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਜੱਜ ਸ੍ਰੀ ਜੀ.ਐਲ.ਚੋਪੜਾ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਸ੍ਰੀ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਤੇ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੋ ਮੈਂਬਰ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਕੋਰਮ ਬਣਾਉਣਗੇ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਦੇ ਦੋ ਮੈਂਬਰ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ। ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਉਹੀ ਦੋ ਮੈਂਬਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੇ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਨੁਚਿਤ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੇਂ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅਯੋਗਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ। ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਆਮ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸਬੰਧੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਗਠਨ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(18) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਹਮਲੇ ਦਾ ਇਕਲੌਤਾ ਆਧਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅਣਗੌਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਸਟੈਂਡਿੰਗ ਦੇ ਤਿੰਨੋਂ ਮੈਂਬਰ ਸਨ।

Vijey Singh Lamba v. The Panjab University, Chandigarh,
(Sandhwalia, J.)

ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਕੇਸ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ।

(19) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਤਦ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ; ਨੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਲੰਬੇ ਰੁਖ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਸੰਸਥਾ ਲਈ ਕੋਰਮ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਮਤਾ (ਰਿਟਰਨ ਲਈ ਆਰ. 1/1 ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰੋ) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਯੋਗ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਧਾਨਿਕ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਜੋ ਨਿਆਇਕ ਅਤੇ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13(1), ਸੈਕਸ਼ਨ 5(4) ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਐਕਟ, 1947 ਦੇ 6(3), ਅਤੇ ਮੇਟਰ ਵਹੀਕਲਜ਼ ਐਕਟ, 1939 ਦੀ ਧਾਰਾ 44(2). ਜਿਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਗੈਰ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ), ਉਸਨੇ ਤੁਰੰਤ ਆਪਣੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਘਟਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤੀ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਿਚ ਵੀ ਕੋਰਮ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਅਤੇ ਇਕੱਲੇ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸਲਈ, ਮੈਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੰਨੀ ਗਈ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰੀ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਲਈ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦੁਆਰਾ ਦੋ ਦੋ ਕੋਰਮ ਦਾ ਨੁਸਖਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਅਯੋਗ ਹੈ।

(20) ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਮੂਲ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹੀ ਬਚਦਾ ਹੈ, ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੈਲੰਡਰ 1973 ਦਾ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 32.1, ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਲਈ ਕੋਰਮ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਸਧਾਰਨ ਰੁਕਾਵਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਖੁਦ ਸਿੰਡੀਕੇਟ।

(21) ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਢੁਕਵੀਂ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੈਲੰਡਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ: -

"31. ਇਮਤਿਹਾਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਅਤੇ ਅਨੁਚਿਤ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਸਾਲਾਨਾ ਇੱਕ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰੇਗੀ।

32.1. ਜਦੋਂ ਕਮੇਟੀ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅੰਤਿਮ ਹੋਵੇਗਾ, ਸਿਵਾਏ
32.2 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ। ਜੇਕਰ ਕਮੇਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਮਾਮਲਾ ਵਾਈਸ-ਚੈਨ ਸੈਲਰ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਜਾਂ ਤਾਂ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਖੁਦ ਕਰੇਗਾ ਜਾਂ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦੇਵੇਗਾ।"

(22) ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁੱਦਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਲਈ, ਪਹਿਲਾਂ ਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (4) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵੀਰ ਗੁਜਰਾਲ ਜੇ. ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਟਕਰਾਅ ਸੀ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਲੜਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਲਈ ਕੋਈ ਕੋਰਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

"ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਦੋ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਹੀ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਨਿਯਮ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ।

ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਦੋ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ, ਸਭ ਵਿਅਕਤੀ ਹਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹਨ।"

(23) ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜੜ੍ਹ, ਅਰਥਾਤ, ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦੇ ਮਤੇ ਦੁਆਰਾ ਕੋਰਮ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਸੀ; respondent- - ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵੀ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ: ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਫੈਸਲਾ ਸਾਬਕਾ ਰਿਆਇਤਾਂ 'ਤੇ ਆਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਨੁਪਾਤ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (4) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲਈ ਦੂਰ ਤੋਂ ਇੱਕ ਵਾਰੰਟ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 32.1 ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਪਿਛਲੇ ਸਮਾਨ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨਸ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਲਈ ਕੋਰਮ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। .

(24) ਦਰਅਸਲ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਨੁਚਿਤ ਮਾਧਿਅਮ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 32.1 ਅਤੇ ਪਿਛਲੀਆਂ ਸਮਾਨ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹਨ। ਮੈਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਹਾਂ (ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਵੀ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ) ਜਿਸ ਵਿੱਚ -

Vijey Singh Lamba v. The Panjab University, Chandigarh,
(Sandhwalia, J.)

ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਮਿਸਾਲ ਦੀ ਧਾਰਾ ਇਕਸਾਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਰਤ ਇੰਦੂ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (7) ਦਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 19, ਜੋ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 32.1 ਦੇ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਪੂਰਵ-ਪੂਰਵ ਉਪਬੰਧ ਹੈ, ਨੂੰ ਬੈਚ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਕੇਸ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਅਤੇ ਸਹਿਜਤਾ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬੈਚ ਦੁਆਰਾ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਦਲੀਲ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ: -

ਸ਼੍ਰੀ ਤੁਲੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਸ ਸਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਗਵਾਹਾਂ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਜਾਣ। ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਆਉਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਤੁਲੀ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਅਦਾਲਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਸਾਲਸ ਵਾਂਗ।

ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਨਿਰਣੇ ਵਿੱਚ, ਦੁਆ. ਜੇ., ਬੈਚ ਲਈ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

(25) ਮਿਸ ਮਨਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (5) ਵਿਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ। ਬੈਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਠਾਏ ਗਏ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਅਤੇ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਨੁਕਤੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਉਸ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਤਰਕ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨੁਕਸ ਲੱਭਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ।

(26) ਮਿਸ ਮਨਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿਸੇ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਚੱਲਦਾ ਹੈ। ਬੈਚ ਨੇ ਸੀ

(7) ILR (1967)2 Pb. & Hr. 198.

ਈਸ਼ਵਰ ਚੰਦਰ ਬਨਾਮ ਸਤਨਰਾਇਣ ਸਿਨਹਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (6) ' ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚ ਸਹੀ ਹੈ। ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣਾ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਗਠਿਤ ਕਮੇਟੀ ਇਕ ਵਿਧਾਨਕ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ ਸੋਗਰ ਐਕਟ, 1946 ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਦੀਆਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (2) ਅਤੇ (3) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇੱਕ ਉੱਚ ਤਾਕਤੀ ਕਮੇਟੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰ ਸਨ, ਯਾਨੀ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਇੱਕ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ, ਉਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਜੱਜ ਅਤੇ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਇੱਕ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਜੱਜ। ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕਰਤੱਵ ਅਤੇ ਕੰਮ ਹੁਣ ਤੱਕ ਪੇਟੈਂਟ ਮਹੱਤਵ ਦੇ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਪੈਨਲ ਤੋਂ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਲਈ ਕੋਈ ਕੋਰਮ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਮੈਂਬਰ ਹੀ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ ਸਨ। ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਨੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ-

"* * *. ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ 4 ਅਪ੍ਰੈਲ 1970 ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਤਿੰਨਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਸੀ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ, ਤਾਂ ਇਹ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਕੋਰਮ ਫਿਕਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਰੂਪ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਅਵੇਧ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

ਇਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਲਈ ਇੰਨਾ ਸਵੈ-ਸਪੱਸ਼ਟ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਬੇਲੋੜਾ ਸੀ। ਇਹ ਦੁਹਰਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਾ ਕੋਰਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਰਮ ਫਿਕਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਮਰੱਥਾ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮੁੜ ਹੱਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮਾਮਲਾ ਵੀ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਪੱਧਰ 'ਤੇ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਡਾ. (ਮਿਸ) ਬਿਨਾਪਾਨੀ ਦੇਈ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (8) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਜਾਂ ਅਰਧ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਜਾਂ ਜਾਂ ਸਿਵਲ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਧੁੰਦਲਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। *ਈਸ਼ਵਰ ਚੰਦਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ* ਵਿਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ *ਮਨਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ* ਨੇ ਇਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਸਹੀ ਸੀ।

(8) ਏਆਈਆਰ 1967 ਐਸਸੀ 1269

Vijey Singh Lamba v. The Panjab University, Chandigarh,
(Sandhawalia, J.)

(27) ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ - ਮਨਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਲਈ ਕੋਈ ਗੰਭੀਰ ਚੁਣੌਤੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਤਾਂ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ ਜਾਂ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭੁੱਲ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਦੇ ਤਰਕ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਕਤ ਕੇਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵੀ ਵੱਖ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਸ ਨੇ ਆਰਾਮ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਕਾਫ਼ੀ ਨਿਮਰਤਾ ਅਤੇ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਮੈਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਹਲਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਨੂੰ ਵਿਰਲਾਪ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਅਣਗਿਣਤ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ, ਦੋ ਵਿਚਾਰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸੰਭਵ ਹਨ ਪਰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਇਹ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਿਛਲੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਨਜ਼ਰੀਆ ਬਿਹਤਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਿਛਲੇ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਢੁਕਵਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਨੇ - ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਕੋਰਮ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਹ ਦੂਰੋਂ ਵੀ ਇਸ਼ਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮਨਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਜਾਂ ਗੈਰ- ਵਾਜਬ ਸੀ ਜਾਂ ਇਹ ਜਨਤਕ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਜਾਂ ਅਸੁਵਿਧਾ ਦਾ ਉਪਜ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਾਂਗਾ, ਉਲਟ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਜਿਹੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਮਗਨਲਾਲ ਫਗਨਲਾਲ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਗ੍ਰੇਟਰ ਬੰਬੇ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (9) ਵਿੱਚ ਖੰਨਾ ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਤਾਜ਼ਾ ਚੇਤਾਵਨੀ ਨੂੰ ਸੁਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਸਦੀ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਨੇ ਕਾਰਡੋਜੋ ਜੇ. ਦੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ।

“ਮੈਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਿਯਮ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਅਪਵਾਦ। ਮੈਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਇਹ ਜੋੜ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਲਗਭਗ ਤੋੜਨ ਵਾਲੇ ਬਿੰਦੂ ਤੱਕ ਵਧ ਜਾਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਹਰ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਦੂਜਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਕੋਰਸਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨੀਂਹ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਖੁਦ ਦੀ ਇੱਟ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚਲਾ ਗਿਆ ਸੀ। * * * ਸਥਿਤੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸਹਿਣਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਚਨਾ ਵਿੱਚ ਹਫਤਾਵਾਰੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ, ਇਸਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਇੱਕ ਹਫਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣੀਏ ਜਾਂ ਨਾ।”

(9) ਏਆਈਆਰ 1974 ਐਸਸੀ 200.

(28) ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੈਂ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 32.1 ਅਤੇ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦੁਆਰਾ ਕੋਰਮ ਦੇ ਨੁਸਖੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅਸੰਗਤ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਸੰਸਥਾ ਲਈ ਕੋਰਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੋਣ 'ਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਤਭੇਦ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਢੰਗ ਮਨ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ,

ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਫੈਸਲਾ ਬਹੁਮਤ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ; ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਜੇ ਮੈਂਬਰ ਬਰਾਬਰ ਵੰਡੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਤੀਜੇ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਉੱਚ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਨਿਰਣੇ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦੁਬਾਰਾ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 13 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਸਖ਼ਤ ਨਿਆਂਇਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੱਤਭੇਦ ਨੂੰ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਲਝਾਉਣ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਢੰਗਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ: -

“13(1) ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦੋ ਮੈਂਬਰ ਮੌਜੂਦ ਨਾ ਹੋਣ, ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।

(2) ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੱਤਭੇਦ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਬਹੁਮਤ ਦੀ ਰਾਏ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਵੇਗੀ; ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਮੈਂਬਰ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਸਹਿਮਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਰਾਏ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦੋ ਮੈਂਬਰ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਅਗਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਤੱਕ ਪੈਂਡਿੰਗ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੌਜੂਦ ਹੈ; "ਬਹੁਮਤ ਦੀ ਰਾਏ, ਜਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਰਾਏ ਜਦੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਮੈਂਬਰ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਰਾਏ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।"

ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਵਾਲੇ ਘਰੇਲੂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 32.1. ਕੀ ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੜ੍ਹੇ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿ ਇਹ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਲਈ ਕੋਰਮ ਦੀ ਪ੍ਰੀਕ੍ਰਿਪਸ਼ਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਭਿਆਸ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦੇ ਹਰੇਕ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੈਠਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵੀਰ ਗੁਜਰਾਲ, ਜੋ. ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅੰਤਿਮ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਮਾਮਲਾ ਵੱਖਰਾ ਹੁੰਦਾ। ਹੁਣ ਇਹ ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਰਮ

Vijey Singh Lamba v. The Panjab University, Chandigarh,
(Sandhawaliala, J.)

ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਨ, ਦੋ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੱਤਭੇਦ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਅਜਿਹੇ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਤਰੀਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ, ਮੈਂ ਇਹ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 32.1 ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇਹ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਬਹੁਮਤ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਪਜੇਕਟਡ ਮਤਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਜੇਕਰ ਇਹ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਧੀ (ਵਿਰੋਧ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਲਈ) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹੀ ਮੁੜ ਹੱਲ ਹੈ। ਅਯੋਗਤਾ ਨਾਲ ਦਾਰੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

(29) 1 ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਤੀਜੇ ਤੀਜੇ ਮੈਂਬਰ ਨੇ, ਜੇਕਰ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਤਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਦੋ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਮਨਾ ਲਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਬਰਾਬਰ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਤੀਜੇ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਦੂਜੇ ਦੇ ਨਾਲ ਅਣਗੌਂਘਿਅਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੁਝ ਸ਼ੱਕ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਬਿੰਦੂ ਤੱਕ ਦਬਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ, ਵਿਧਾਨਕ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਇਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਜਾਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਇਸ ਦੇ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲੇ ਵਿਚ ਇਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਫਰਕ ਲਿਆ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਅਚਨਚੇਤ ਹਰ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਤੇ ਨਿਹਿਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਇੱਕ ਕੋਰਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੰਸਦ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਵਾਂਗ ਅਗਸਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵੀ ਕੋਰਮ ਦੀ ਨੁਸ਼ਖੇ 'ਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਆਯੋਜਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਅਰਧ ਨਿਆਂਇਕ ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੋਰਮ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਸ ਮੈਂਬਰ ਜਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਬਣਾਉਣਾ ਅਯੋਗ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸਦੀ ਕੁੱਲ ਸੀਖਿਆ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੋਰਮ ਦੇ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਨੁਸਖੇ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਮੇਟੀ ਹੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਹਿਣ ਲਈ ਕੋਰਮ ਕਮੇਟੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਅੰਤਮ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਖਿੱਚਣ ਲਈ ਕਿ ਨਤੀਜਾ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣਾ ਚੁਣਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਠੋਸ ਮੌਜੂਦਾ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਅਨੁਮਾਨ ਅਤੇ ਅਨੁਮਾਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨਾ ਹੈ।

(30) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਕੇਸ ਹੁਣ ਹੈ? ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 32.1 ਤੋਂ ਵਹਿਣ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਜਾਂ ਅਨੁਮਾਨਤ ਇਰਾਦੇ 'ਤੇ ਟਿਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸੈਨੇਟ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਬਾਡੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ - ਇਸ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸਾਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਤੱਥ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਹੋਵੇਗਾ

ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕੋਈ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਜਾਂ ਅਨੁਮਾਨਤ ਇਰਾਦਾ। ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਸ਼ੱਕੀ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਸੰਸਦ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਜਾਂ ਲਾਭਦਾਇਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਯਾਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਦਲੀਲ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਕਿ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ, ਫਿਰ ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਢੰਗ ਅਤੇ ਢੰਗ ਦਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਬੰਧਤ ਉਪਬੰਧ

ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੈਲੰਡਰ, 1973 ਦੇ ਚੈਪਟਰ IRA) (i) ਵਿੱਚ ਹਨ। ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 23.1 ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਸਾਲਾਨਾ ਇੱਕ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰੇਗੀ ਜੋ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਇਹ ਫਿਰ ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਰਾਹੀਂ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨਜ਼ ਕਮੇਟੀ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ, ਸਿੰਡੀ ਕੈਟ ਜਾਂ ਸੈਨੇਟ ਲਈ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨਾਂ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਸੰਸਥਾ ਵੀ ਹੈ। ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 24 ਫਿਰ ਇਹ ਤਜਵੀਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੋਧਾਂ ਅਤੇ ਡਰਾਫਟ ਨਿਯਮਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਬਦਲਾਅ ਕਰੇਗੀ ਜੋ ਉਹ ਢੁਕਵੀਂ ਸਮਝੇਗੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੈਨੇਟ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇਗੀ, ਇਹ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦੁਆਰਾ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਖਰੜਾ ਨਿਯਮ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਸੈਨੇਟ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਢੁਕਵਾਂ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਪਣਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਪਰੋਕਤ-ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਢਾਂਚੇ, ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਜਾਂ ਸੋਧਾਂ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 31 ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਲਾਨਾ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਿੰਡੀਕੇਟ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਉਹੀ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕੋਰਮ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਅੱਗੇ. ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਸੈਨੇਟ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਨਾਲ ਵੱਖਰਾ ਸੀ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸਾਇਦ ਹੀ ਠੋਸ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।

(31) ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਾਰ ਕੋਰਮ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਪਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਟੈਂਡਿੰਗ ਸੀ ਮਿਟੀ ਦੇ ਨਿਯਮ 32.1 ਦੇ ਨਾਲ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉੱਠਦਾ ਹੈ, ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਾਰੇ। ਕੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨਿਯਮ ਸੈਨੇਟ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਜਾਂ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ, ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸਦੇ ਆਮ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹਨ? ਜਾਂ ਕੀ ਉਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਨਿਯਮ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਹਨ? ਮੈਂ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸਣ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਮਾਮਲਾ ਹੈ

ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੁਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (10) ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਇਹਨਾਂ ਨਿਰੀਖਕਾਂ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਹੋਇਆ : -

“* * * • ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਲਪਨਾ ਦੇ, ਇਹ ਨਿਯਮ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 26 ਜਾਂ 29 ਦੇ ਤਹਿਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ 'ਸਟੈਚੂਟਸ' ਕਹੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਵਿਧਾਨਿਕ ਨਿਯਮਾਂ (ਜੋ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ) ਦਾ ਦਰਜਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ) ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਐਕਟ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸਿੰਡੀ ਕੈਟ ਦੇ ਇੱਕ ਵੈਧ ਰੈਜ਼ੋਲੂਸ਼ਨ ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡ ਕਰਨ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਜਾਂ ਪੁਨਰ-ਨਿਯਮਾਂ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਸਹਾਇਕ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਲੀਲ ਰੱਦ

Vijey Singh Lamba v. The Panjab University, Chandigarh,
(Sandhwalia, J.)

ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਇਹ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਸ ਉਪਬੰਧ ਜਾਂ ਕਿਸ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਮਤਾ ਸਹੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਰਗੀ ਇੱਕ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ ਜੋ ਇਸਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।

(32) ਅਗਸਤ, 1971 ਵਿੱਚ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕੋਰਮ ਲਈ 5 ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਕਮੇਟੀ ਨਿਯਮ 31 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰ ਸਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਸਨ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ ਜਦੋਂ ਉਹ ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਆਮ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕਥਿਤ ਗਲਤ ਗਠਨ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਉਕਤ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ, ਇਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ। ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੇ ਭਾਰੀਦਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹਾਮੀ ਭਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਅਤੇ ਬਦਨਾਮੀ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾਕਾਰ ਜੋ ਵਾੜ 'ਤੇ ਬੈਠਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਪ੍ਰੋਸੀਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਉਸਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾ ਸਕਦਾ ਜੇਕਰ ਇਹ ਉਸਦੇ ਕੇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੈਸਰਜ ਪੰਨਾ ਲਾਈ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਮਜ਼ਹੂਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(10) 1972 ਐਸਐਲਆਰ 198.

ਹੋਰ (11)। ਅੰਤਿਮ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਜੀ.ਟੀ. ਵੈਂਕਟਾਸਵਾਮੀ ਰੈਡੀ ਬਨਾਮ ਖੇਤਰੀ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਅਥਾਰਟੀ, ਬੰਗਲੌਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2) ਵਿੱਚ ਮਿਸਟਰ ਜਸਟਿਸ ਹੇਗਡੇ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਅਤੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੀ.ਆਰ. ਗੌੜਾ ਬਨਾਮ ਮੈਜ਼ਰ ਰੈਵੇਨਿਊ ਵਿੱਚ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ (12)।

(33) ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜੋ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 32.1 ਦੇ ਨਾਲ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਲਈ ਕੋਰਮ ਦੀ ਪ੍ਰੀਕ੍ਰਿਪਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਦੋ ਵਿਚਾਰ ਸੰਭਵ ਹਨ। ਮੇਰੀ ਆਪਣੀ ਨਿਮਰ ਰਾਏ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਮਨਜ਼ਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਗਾਹਕੀ ਲਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੀ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸੁਵਿਧਾਨਕ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾਵਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ, ਮੈਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਵੱਲ ਝੁਕਾਅ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਜਿਸ ਉਸਾਰੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਲਈ ਚੁਣ ਰਹੇ ਹਨ (ਪਿਛਲੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇ) ਉਹ ਜਨਤਕ ਖਰਚੇ,

ਅਸੁਵਿਧਾ ਅਤੇ ਬੇਲੋੜੀ ਕਠਿਨਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(34) ਬੋਰਡ ਆਫ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਇੰਟਰਮੀਡੀਏਟ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਯੂ.ਪੀ. ਬਨਾਮ ਘਨਸ਼ਿਆਮ ਦਾਸ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ (13) ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ, ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ, ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਅਯੋਗਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਰਾਮਦ ਕੀਤਾ। ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਚਿਤ ਢੰਗ ਨਾਲ. ਇਹ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਸੀ ਕਿ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਨੇ ਗੈਰ-ਉਚਿਤ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਯੋਗਤਾ ਨਾਲ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਹਨ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਵਿਦਿਅਕ ਕੈਰੀਅਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਸੰਗਤ ਨਤੀਜੇ ਜੋ ਇਹ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਨਿਕਲਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਹਰੇਕ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਹਰ ਗੈਰ-ਉਚਿਤ ਮਾਧਿਅਮ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਸਵੈ-ਸਪੱਸ਼ਟ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਇੱਕ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

H F7W -----'

^ (11) ਏਆਈਆਰ 1957 ਐਸਸੀ 397.

hfl.', «2) ਏਆਈਆਰ 1965 -ਮੈਸੂਰ 41.

(13) ਏਆਈਆਰ 1962 ਐਸਸੀ 1110

Vijey Singh Lamba v. The Panjab University, Chandigarh,
(Sandhawalia, J.)

ਪੰਜ ਜਾਂ ਸੱਤ ਮੈਂਬਰਾਂ (ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਕੁਝ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵੱਡੀਆਂ ਸਟੈਂਡਿੰਗ ਕਮੇਟੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਹਨ)। ਤਾਂ ਕੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਸਾਰੇ ਪੰਜ ਜਾਂ ਸੱਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਰੀ-ਗੁਲਰ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਵਾਂਗ ਇਕੱਠੇ ਬੈਠਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਹਰੇਕ ਅਨੁਚਿਤ ਮਾਧਿਅਮ ਵਾਲੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ? ਕੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਜਾਂ ਵਿਹਾਰਕ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ? ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਠੱਪ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ? ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੋ ਕਿ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਂਬਰ ਹਨ, ਬਾਕੀ ਦੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਵਿਅਕਤੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਗ ਲੈਣ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੈਂਬਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਪਰ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਸਿਰਫ ਭੱਤਾ ਜਾਂ ਮਾਣ ਭੱਤਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਲਈ ਇੱਕ ਵਾਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ, ਉਸਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਕਾਰਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਦੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ। 1966 ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਨੇ 'ਭਾਰਤ ਇੰਦੂ ਦੇ ਕੇਸ' (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਸਾਲਾਨਾ ਲਗਭਗ 5,000 ਅਨੁਚਿਤ ਮਾਧਿਅਮ ਵਾਲੇ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਸੀਖਿਆ, ਸ਼ਾਇਦ, ਸਿਰਫ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੀ ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਅਨੁਚਿਤ ਮਾਧਿਅਮਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜੋ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੇਕਰ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਹੁਣ ਵਕਾਲਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਆਤਮਾ? ਫਿਰ ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਅਨੁਚਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੋ ਕੋਰਮ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ *ਮਿਸ ਮਨਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੇ ਕੇਸ* (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਦੇ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸੱਚਾ ਪੰਡੋਰਾ ਬਾਕਸ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਬੈਕ-ਲਾਗ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦੁਬਾਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਵਿਚਾਰਨ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਬਦਲਵੇਂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਇੰਨਾ ਸਖਤ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਲੈਣਾ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ ਜੋ ਇਹਨਾਂ ਘਰੇਲੂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਵੇ ਅਤੇ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਰਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ, *ਮਿਸ ਮਨਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰ)* ਦੇ ਉਲਟ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਸ਼ਾਇਦ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਨਿਰਪੱਖ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਬੇਤਹਾਸ਼ਾ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਦੁਖਦਾਈ ਵਾਧੇ ਨਾਲ ਸਿੱਝਣ ਲਈ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਅਤਿੱਕੇ ਪਾਉਣ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਉਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰੇਗਾ।

(35) ਦ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟਿਡ ਬਨਾਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਰਕਰ (3) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਲੈਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਵੰਡੀ ਹੋਈ ਅਦਾਲਤ (ਚਾਰ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਦੇ ਬਹੁਮਤ ਨਾਲ) ਨੇ ਇੱਕ ਉਦਯੋਗਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਇੱਕ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਜੀਬ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਉਦਯੋਗਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਰਮ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੇ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਰਮ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ, ਅਵਾਰਡ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਗਈ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 5(4) ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6(3) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ .ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਸੁਲਾਹ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਕੋਰਟ ਆਫ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਲਈ ਕੋਰਮ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਲਈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਕਾਨੀਆ ਨੇ ਬਹੁਮਤ ਲਈ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸੀ-

“ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਬੈਠਕ ਵਿਚ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਦੇ ਪਹਿਲੂ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲਦੇ ਹਨ, ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 5(4) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਬੋਰਡ ਆਫ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੈਂਬਰ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੋਰਮ ਹੋਵੇ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਰਮ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

* * * * *

* * *। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਸੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਸੈਕਸ਼ਨ 6(3) ਵਿੱਚ ਕੋਰਟ ਆਫ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 7 ਵਿੱਚ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਕੋਈ ਹੋਰ ਸੈਕਸ਼ਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। * * *

* * * * *

ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 7 ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 5(4) ਜਾਂ 6(3) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਲਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਆਪਣੇ ਪੱਖ ਨੂੰ ਰੱਖੇਗਾ। ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ, ਅਤੇ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਅਤੇ 'ਤੇ

Vijey Singh Lamba v. The Panjab University, Chandigarh,
(Sandhawalia, J.)

ਇਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਨੇ ਆਪਣਾ ਅਵਾਰਡ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਾਦਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਬੈਠਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਵਾਰਡ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ”

ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਹ ਜ਼ਾਹਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਅੰਤਰ ਦਾ ਮੁੱਖ ਬਿੰਦੂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਰਮ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੌੜਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕੋਰਮ ਲਈ ਇੱਕ ਖਾਸ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। • ਗੁਜਰਾਲ, ਜੇ., ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਨੂੰ ਖੁਦ ਮੰਨ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ, ਮੈਂ ਇਹ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਵੇਂ *ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਬੈਂਕ ਲਿ.* 's ਕੇਸ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਹੀ ਦੋ ਮੈਂਬਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਕੇਸ ਦੀ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ, ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ ਅਤੇ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝੇ ਕੰਮ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ (ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕੋਰਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ) ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(36) ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਥੀਸਟੈਚਿਊਟ, ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤਮ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵਿੱਚ, ਮੁੱਦਾ ਇੱਕ ਪਹੁੰਚ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਘਰੇਲੂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਸਮੀਵਾਦ ਦੀ ਜਕੜ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣਾ ਹੈ? ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁਲ-ਪਹਿਰਾਵੇ ਵਾਲੇ ਫੰਦੇ ਪਹਿਨਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ? ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਜਿਹੀ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀ ਕਿ *ਭਾਰਤ ਇੰਦੂ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਬੈਂਚ ਲਈ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਦੁਆ ਜੇ. ਨੇ ਦੇਖਿਆ:* -

"* * *. ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਕਿ ਆਮ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ ਗੁੰਮਰਾਹਕੁੰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਬੁਨਿਆਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਫੀ ਗਲਤਫਹਿਮੀ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲਝਣ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾਦਾਇਕ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਗੁਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਤੋਂ ਕਾਫੀ ਸੰਜੀਦਗੀ ਦੂਰ ਕਰੋ ਕਿ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਮਿਲ ਕੇ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਿਹੜਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਾਰੀਆਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਲਈ ਅਟੱਲ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਹੈ।

ਘਨਸ਼ਿਆਮ ਦਾਸ ਗੁਪਤਾ ਦੇ ਕੇਸ (13) (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਵੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਨੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ

ਸੀ ਕਿ-

"* * *. ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਆਇ VI ਅਧੀਨ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਹਨ; ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਕਰਤੱਵ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਇਹਨਾਂ ਕਰਤੱਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਸੰਸਥਾ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਢੁਕਵਾਂ ਮੌਕਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਕੇਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।"

(37) ਜਿਵੇਂ ਕਿ I Asidi hadi (ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 32.1 ਵਾਂਗ, ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਟਕਰਾਅ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਕਾਰਜ-ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਬਣੇ। ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਇੰਟਰ-ਮੀਡੀਏਟ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵੀਪੀ ਬਗਲੇਸ਼ਵਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (14) ਗਜ਼ੇਟਰਗੜ-ਕਰ ਜੇ. (ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂ ਵਜੋਂ) ਬੈਚ ਲਈ ਬੋਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵਿਸਤਾਰਪੂਰਵਕ ਦੱਸਿਆ ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ:-

ਇਹ ਸਮੱਸਿਆ ਜਿਸ ਦਾ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਰਗੀਆਂ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਘਰੇਲੂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਵਿੱਚ ਵਿੱਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। . * * *

* * *

ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਘਰੇਲੂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛਾਂ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਨਿਰਪੱਖ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਚੇਜ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਮੌਕੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛਾਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ; ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਆਯਾਤ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ

(14) (1963) 3 SCR 767.

ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਆਮ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।"

(38) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਰਸਮੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀਆਂ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਾਂ, ਸਾਡੇ ਦਿਮਾਗ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਹੋਂਦ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਰਤ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘਰੇਲੂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ 'ਤੇ ਰਸਮੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀਆਂ ਉਹੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਥੋਪਦੇ ਹਨ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੀਮਤ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। . ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਚੇਤਾਵਨੀ- ਰਸਮੀ ਅਦਾਲਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲਈ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਮਗਨਲਾਲ ਛੱਗਨ ਲਾਈ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਭਗਵਤੀ ਜੇ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ

ਆਵਾਜ਼ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਦੋ ਮਸ਼ਹੂਰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਕਾਫੀ ਹੈ। *ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ ਸੀਲੋਨ ਬਨਾਮ ਫਰਨਾਂਡੋ (15)* ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਉਸ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਇਹ ਸਬੂਤ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਲਏ ਗਏ ਸਨ। ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਇਹ ਹਾਲਾਤ ਨਿਆਂ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਸਨ। ਪ੍ਰਿਵੀ ਕਾਉਂਸਲ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੀਲੋਨ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਸੀ.. *ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਬੋਰਡ ਬਨਾਮ ਆਰਲਿਡਜੀਸੀ (16)* ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬੋਰਡ ਨੇ ਨਿਪਟਾਇਆ ਸੀ। ਹਾਊਸਿੰਗ ਐਂਡ ਟਾਊਨ ਪਲਾਨਿੰਗ ਐਕਟ, 1909 ਦੀ ਧਾਰਾ 39 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪੀਲ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ, ਇਸਨੇ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹਾਊਸ ਆਫ ਲਾਰਡਜ਼ ਨੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ (ਡਨਫਰਮ ਲਾਈਨ ਦਾ ਲਾਰਡ ਐਚਹਾਊ): -

* * *. ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਮੈਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਅਜਿਹਾ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੁਆਰਾ ਹਾਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਤਰੀਕਿਆਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਨਿਆਂਇਕ ਵਿਧੀਆਂ, ਵਿਗਿਆਪਨ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਦੇਰੀ, ਖਰਚਾ, ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਸੱਟ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। *

\$ * * *

* * *. ਮਾਈ ਲਾਰਡਸ, ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਬੋਰਡ ਇੱਕ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਨਿਆਂਪੂਰਣ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕਨੂੰਨ ਸਾਧਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇ

(15) (1960) 1 ਸਾਰੇ. ER 631.

(16) (1915) AC 120.

ਇਸ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਕੁਝ ਤਰੀਕਿਆਂ ਅਤੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੀ ਨਕਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ ਵਕੀਲ ਵਰਗੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਵਕੀਲਾਂ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੱਖ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਕਿ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਤਰੀਕੇ ਬੋਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਹੜੱਪਣ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੀ ਨਿਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਕਦਮਾਂ ਜਾਂ ਬੇਨਤੀ ਦੇ ਰੂਪਾਂ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

(39) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਇਕੱਲਾ ਵਿਵਾਦ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੁਕਮ

(40) ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦੇਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੰ. 5948, 6115, 6736, 6779 ਅਤੇ 6780 ਆਫ 1974 ਨੂੰ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕੇ. ਐਸ. ਕੇ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ

ਫੁਲ ਬੈਂਚ

ਆਰ. ਐਸ. ਨਰੂਲਾ ਸੀ. ਜੇ. ਪੀ. ਸੀ. ਜੈਨ ਅਤੇ ਐਮ. ਆਰ. ਸ਼ਰਮਾ, ਜੇ. ਜੇ.

ਸੰਤ ਸਿੰਘ, ਆਦਿ।- ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, ਆਦਿ।,- ਉੱਤਰਦਾਤਾ

1973 ਦਾ ਸੀ.ਡਬਲਿਊ. ਨੰ. 368.

7 ਅਪ੍ਰੈਲ 1975

ਪੰਜਾਬ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ (IV of 1953)- ਧਾਰਾ 4, 5 ਅਤੇ T3-0— ਧਾਰਾ 4 ਅਤੇ 5 ਦੇ ਅਧੀਨ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਦੇ ਸਭਾ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ — ਤਹਿਸੀਲ ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ

ਵਿਚ ਗਲਤ ਵਰਣਨ ਜਿਸ ਵਿਚ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਸਥਿਤ ਹੈ -ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਦੀ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਚੋਣ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।